

Cultuurnota 2025

Cultuur als kompas voor Vlieland

Oktober 2025

Voorwoord

Cultuur is een belangrijk onderdeel van het leven op Vlieland. Het zit in onze tradities, in het verenigingsleven, in muziek, verhalen en ontmoetingen. Cultuur verbindt mensen, geeft plezier en draagt bij aan het welzijn van onze gemeenschap. Daarnaast is cultuur een wervend en belangrijk onderdeel van de aantrekkingskracht van ons eiland op gasten die het eiland bezoeken. In deze cultuurnota brengen we in kaart wat het eiland te bieden heeft voor onze inwoners én onze gasten. Het culturele aanbod is rijk, helemaal als je ons geringe inwoneraantal daarbij in ogenschouw neemt.

Deze cultuurnota bevat geen grote koerswijzigingen en schokkende plannen, maar is eerder een kompas. Een kompas dat helpt om vast te houden wat waardevol is, en om zaken en activiteiten die dat nodig hebben stap voor stap te versterken. Daar worden de nodige voorstellen voor gedaan en actiepunten voor benoemd. We willen dat iedereen mee kan doen, dat waardevolle initiatieven ondersteund worden en dat er ruimte blijft voor nieuwe ideeën. Van De Vliestroom tot de toneelclub, van cultuureducatie tot evenementen — cultuur is overal, en voor iedereen.

Deze nota is tot stand gekomen met inbreng van eilanders, organisaties en partners. Ze geeft richting aan hoe we samen verder kunnen bouwen aan een levendig cultureel leven op Vlieland. We nodigen iedereen uit om mee te denken en te doen aan het verder realiseren en in stand houden van een mooi cultureel aanbod en klimaat.

Samen maken we cultuur. Samen maken we Vlieland.

Tom van Mourik, wethouder Cultuur

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Missie	5
Visie	5
Cultuur waarborgen en stimuleren	6
Lokale kunst en cultuur	6
Versterken en faciliteren	7
Cultuur voor iedereen	8
Welke doelgroepen onderscheiden we?	8
Welzijn vergroten met cultuur	9
Cultuureducatie	10
Cultuur verbindt	12
Samenwerking stimuleren	12
Hoe kunnen we vrijwilligers ondersteunen en faciliteren?	12
Evenementen	13
Grip houden op de uitgaven	15
Subsidie voor klein en groot	15
Afwegingskader subsidies	16
Speerpunten	17

Inleiding

Cultuur van en voor alle inwoners en bezoekers van het eiland, dat is waar we op Vlieland voor staan. Kunst en cultuur geven kleur aan ons leven, inspireren en bieden ons een manier om ons te uiten en actief te zijn. Het speelt een belangrijke rol bij het verkennen van de verbeelding, emoties en persoonlijkheid van mensen. Of het nu gaat om beeldende kunst, muziek, dans, taal of theater. Kunst en cultuur verbinden ons met elkaar, vergroten onze vaardigheden en versterken ons gevoel van bewustzijn. Het geeft ons een identiteit en geeft het eiland kleur. Vlielandse tradities zoals opkleden, de mei-brand, zonschieten op Koningsdag, brommer rijden tijdens de jaarwisseling, maar ook de rouwstoet door de Dorpsstraat zijn onlosmakelijk verbonden met het eilandse leven. Deze tradities en het verenigingsleven dragen bij aan verbondenheid tussen jong en oud, waarin wij met elkaar beleven, een verleden delen en voor elkaar zorgen.

Het is dan ook van belang dat iedereen mee kan doen en in aanraking kan komen met kunst en cultuur. Dat we inzetten op het behoud van wat er is en dat versterken en waar nodig professionaliseren. Dat inwoners geïnspireerd worden om mee te doen, met als uiteindelijk doel het verbeteren van hun welzijn.

Met deze beleidsnota cultuur wil de gemeente uitdragen wat Vlieland bijzonder en uniek maakt: de geïsoleerde ligging, het komen en gaan van eilanders en bezoekers en een samenleving waar mensen goed met elkaar omgaan, iedereen erbij hoort en vrijwilligerswerk normaal is. Waar het eiland een deel van je identiteit is. Waar naar elkaar wordt omgekeken en waar vrijwilligersbesturen, ondernemers en maatschappelijke organisaties samenwerken aan opgaven op het eiland. Maar daarnaast willen we ook een aantal andere doelen bereiken: het versterken en beschermen van onze cultuur, meer mensen laten meedoen aan culturele activiteiten, ondersteuning bieden aan culturele organisaties en vrijwilligers en tot slot ook grip houden op de uitgaven. Deze nota richt zich op cultuur vanuit sociaal oogpunt en dus niet op de fysieke leefomgeving. Oftewel deze nota focust op de maatschappelijke betekenis van cultuur, waaronder ook immaterieel erfgoed. Het laat de fysieke leefomgeving buiten beschouwing.

Missie

Het cultuurbeleid van Vlieland heeft als doel om kunst en cultuur toegankelijk te maken voor iedereen, als middel voor jong en oud om zich persoonlijk te ontwikkelen. Daarnaast om de gemeenschap te versterken en bij te dragen aan de unieke eilander identiteit. Door in te zetten op het behoud van cultuurhistorische tradities en het ondersteunen van lokale initiatieven, vrijwilligers en cultuurmakers, draagt het beleid bij aan een levendige en duurzame cultuur die past bij het eiland en zijn grootte. We richten ons hierbij niet alleen op de inwoners maar ook op de vele bezoekers die ons eiland het hele jaar door bezoeken.

Visie

De gemeente Vlieland streeft naar een samenleving waarin kunst en cultuur vanzelfsprekend deel uitmaken van het dagelijks leven. In de eilander sfeer van zelfredzaamheid, verbondenheid met de natuur en waar mensen komen en gaan, biedt cultuur ruimte voor ontmoeting en reflectie. Door cultuur te verankeren in onderwijs, het verenigingsleven en het toeristisch aanbod, blijft het eiland een plek waar traditie en vernieuwing elkaar versterken, en waar zowel eilanders als bezoekers zich uitgenodigd voelen om actief deel te nemen aan het culturele leven.

Cultuur waarborgen en stimuleren

Lokale kunst en cultuur

Kunst en cultuur kun je op het eiland vinden in kleine en grote initiatieven. Van muziek tot toneel en van musea tot gezelschappen voor samenzijn en creativiteit. Vlieland is een klein eiland maar kent een grote variëteit aan activiteiten op het gebied van kunst, cultuur en evenementen. Zo zijn er fysieke locaties die je kunt bezoeken zoals het Bunkermuseum, de bibliotheek, museum Tromp's Huys, de Nicolaaskerk en het nieuwe Natuureducatiecentrum De Lepelaar met de Creatieve werkplaats, welke allen een financiële relatie hebben met de gemeente. Het zijn belangrijke locaties die bijdragen aan kennis over het eiland en haar historie. Ook zijn er culturele initiatieven zónder subsidierelatie met de gemeente die van groot belang zijn. Denk hierbij aan het culturele programma van kampeerterrein Stortemelk waaronder de theaterweek, aan verschillende exposities, aan filmhuis Podium Vlieland en aan Brouwerij Fortuna met een filmzaal als cultureel podium.

Er zijn ook eilanders die zélf (semi-) professioneel kunst en cultuur beoefenen en uitdragen. Denk hierbij aan beeldende kunst, muziek, galleries en poëzie. Dit zijn slechts een paar voorbeelden van het rijke aanbod aan cultuur in onze gemeente. De meeste eilanders echter brengen en beleven cultuur op een geheel andere wijze. Voor hen speelt cultuur vooral binnen maatschappelijke organisaties. Denk hierbij aan de vele clubs en verenigingen die activiteiten organiseren waarbij mensen wekelijks, maandelijks of jaarlijks bij elkaar komen. Deze organisaties zijn van groot belang voor de levendigheid en daarmee de leefbaarheid op het eiland. Denk hierbij aan clubs als de toneelvereniging, de biljartclubs, het bridgen, de handwerkclub en de diverse koren.

Versterken en faciliteren

Culturele activiteiten worden op het eiland op uiteenlopende manieren vormgegeven. Er is maar een klein aantal professionele cultuurbeoefenaars actief, zoals muziekdocenten, kunstenaars en beheerders van musea. Een groot deel van de initiatieven draait op de inzet van vrijwilligers. Het merendeel van de kunst- en cultuuraanbieders werkt op vrijwillige of incidentele basis. Dat zorgt voor een kleurrijk en divers aanbod, maar het brengt tegelijkertijd uitdagingen met zich mee op het gebied van continuïteit en structurele ontwikkeling. De betrokkenheid is groot, de passie voelbaar, maar het ontbreekt vaak aan vaste kaders en langdurige ondersteuning.

We hebben de ambitie om bestaande culturele initiatieven te versterken en, waar gewenst, te helpen uitbreiden of te verrijken. Daarbij is het niet de bedoeling dat de gemeente zelf de uitvoering overneemt. Integendeel: we willen initiatieven ondersteunen en faciliteren, maar niet regisseren. Vooral initiatieven die vanuit de samenleving ontstaan, van onderop dus, zijn kansrijk en verdienen onze aandacht. Ondersteuning kan op verschillende manieren: het delen van kennis, het leggen van verbindingen met andere (professionele) organisaties, of het bieden van financiële middelen. Platforms zoals [Stipe.frl](https://stipe.frl) en organisaties als [Keunstwurk](https://keunstwurk.nl) kunnen hierin een waardevolle rol spelen als ondersteuner, verbinder en aanjager.

Cultuur voor iedereen

Welke doelgroepen onderscheiden we?

Elke doelgroep vraagt om een eigen benadering als het gaat om het meedoen aan culturele activiteiten. Op ons eiland begint dat bij een fundamenteel onderscheid: cultuur voor de inwoners versus cultuur voor de bezoekers. Hoewel deze werelden elkaar soms raken, spreken we hier over twee wezenlijk verschillende doelgroepen. Toch zijn ze vaak onlosmakelijk met elkaar verbonden, de één kan niet altijd zonder de ander floreren. Zo richten de meeste professionele cultuurbeoefenaars zich op de bezoekers van het eiland. Deze vorm van cultuur maakt en houdt het eiland aantrekkelijk voor bezoekers als toeristische bestemming. Het is dan ook van belang deze kwalitatief goede voorzieningen in stand te houden en te ondersteunen als dat nodig is. Bezoekers aan Vlieland zijn voor een groot deel mensen die op zoek zijn naar een unieke beleving, met oog voor natuur en cultuur. Zij zoeken vaak een intieme sfeer en laagdrempelige culturele activiteiten, zoals een toegankelijk museumbezoek. Een passend aanbod voor deze (diverse) groep draagt direct bij aan de versterking van de lokale economie op het eiland. Een mooi voorbeeld van een passend aanbod zijn de concerten bij kaarslicht in de Nicolaaskerk en de filmvertoningen in Podium Vlieland.

De inwoners van het eiland vormen vanzelfsprekend een andere belangrijke doelgroep. Bij kinderen en jongeren gaat het vaak om kennismaking met cultuur in de vorm van het volgen van muzieklessen, het bezoeken van een theatervoorstelling of een filmvertoning. Naast deze kennismaking speelt ook cultuureducatie een steeds belangrijkere rol. Cultuureducatie leert mensen kunst en cultuur kennen en zelf doen zodat ze creatief worden, zich kunnen uiten, hun talenten kunnen ontwikkelen en meer begrip en interesse krijgen voor cultuur. Het helpt kinderen ook om anders te kijken, vragen te stellen en verbanden te leggen. Cultuureducatie gaat hand in hand met burgerschap, gevoel voor taal en je rol in de wereld.

Voor volwassenen en ouderen draait cultuurparticipatie vooral om actieve beoefening en beleving van kunst en cultuur. Zij vormen een onmisbare groep: niet alleen zetten zij zich in voor vrijwillige besturen, maar zij maken ook actief gebruik van het aanbod dat wordt georganiseerd, zowel voor inwoners als bezoekers. Hun inzet is heel belangrijk, want zonder deze initiatiefnemers zouden veel activiteiten simpelweg niet bestaan.

Dit zelf organiserend vermogen is niet alleen praktisch noodzakelijk, maar het weerspiegelt ook een gedeelde norm, die het samenleven op het eiland vormgeeft. Toch ligt er nog een kans om een stap verder te gaan. Vlieland heeft namelijk een natuurlijke aantrekkingskracht op initiatiefnemers van buiten het eiland, een kans die nog beter benut kan worden. Dat betekent niet dat elk extern initiatief omarmd moet worden, maar wel dat initiatieven die kwaliteit en betrokkenheid tonen, kunnen bijdragen aan een rijker cultureel aanbod op Vlieland. Een treffend voorbeeld hiervan is [Standplaats Vlieland](#), een initiatief van buitenaf dat laat zien hoe samenwerking met lokale partners het Vlielandse culturele landschap kan verrijken.

Standplaats Vlieland is een 'artist in residence' project dat een samenwerking is tussen Into the Great Wide Open, Museum Tromp's Huys en Hi-Lo, waarbij kunstenaars optimaal gebruik maken van de unieke mogelijkheden die Vlieland hen biedt.

Welzijn vergroten met cultuur

De aanwezigheid van laagdrempelige ontmoetingsplaatsen is belangrijk voor het letterlijk bieden van ruimte voor het uiten van cultuur. Cultuur is hiermee een middel om de saamhorigheid te vergroten. Sinds 2022 is De Vliestroom geopend in de nieuwe wijk Boswijk. De Vliestroom is niet alleen het kloppend hart van Boswijk, het is ook een ontmoetingsplaats voor alle inwoners van Vlieland. Hier worden sociale activiteiten georganiseerd om ontmoetingen te stimuleren, maar het is ook een plek waar verenigingen hun activiteiten kunnen laten plaatsvinden. Het dorps huis is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een ontmoetingsplek waar elke week rond de 120 eilanders samenkomen. Er is een gevarieerd programma dat wordt gecoördineerd door een medewerker van de gemeente. Er wordt onder andere samen gegeten, er zijn sportmomenten, er worden spelletjes gespeeld en er wordt samen gezongen.

Zo is er elke week een laagdrempelig koffie-en thee uurtje waarbij er gezellig met elkaar wordt gekletst en waar je vrij in- en uit kunt lopen. Niet alleen inwoners vanuit de Boswijk maken hier gebruik van, maar ook inwoners van andere delen van het dorp weten De Vliestroom tijdens dit uurtje steeds vaker te vinden.

Deze aanpak blijkt bijzonder effectief in het bestrijden van bijvoorbeeld eenzaamheid onder ouderen. Het biedt inwoners een laagdrempelige en waardevolle aanleiding om er op uit te gaan

en elkaar te ontmoeten en daarmee is De Vliestroom uitgegroeid tot een onmisbare voorziening op het eiland. In haar korte bestaan heeft De Vliestroom haar waarde ruimschoots bewezen. De ambitie is dan ook om hier mee door te gaan en de buurtkamer, een ruimte binnen De Vliestroom, ook in te gaan zetten ten behoeve van de inwoners van het eiland.

Naast De Vliestroom zijn er op het eiland nog meer plekken waar inwoners elkaar ontmoeten en waar de sociale samenhang voelbaar is. Zoals het sportcentrum Flidunen, de bibliotheek en de lokale horeca in het dorp. Voor veel eilandbewoners is die verbondenheid een belangrijke reden om hier te blijven wonen of naar het eiland terug te willen keren. Het biedt een gevoel van veiligheid, nabuurschap en plezier. Na jaren van afname lijkt het gemeenschapsgevoel weer in opmars: dat blijkt uit de groei van het aantal verenigingsleden en de toename van activiteiten waar men aan kan deelnemen. De uitdaging ligt nu in het behouden van deze positieve ontwikkeling en waar nodig het verder versterken ervan.

Een andere uitdaging van dit moment is het betrekken van buitenlandse medewerkers bij lokale activiteiten. Deze groep, bestaande uit circa 180 personen, voornamelijk werkzaam in de horeca, is relatief moeilijk te bereiken en neemt momenteel slechts beperkt deel aan de culturele evenementen op het eiland. Hoewel de bibliotheek taallessen en een (digi)taalcafé aanbiedt, is de deelname vanuit deze groep beperkt. Vanuit de samenleving worden al initiatieven ontwikkeld, zoals internationale avonden waarop deze medewerkers elkaar kunnen ontmoeten. Toch ontbreekt vaak de verbinding met andere eilandbewoners. Juist die kruisbestuiving zou een waardevolle toevoeging zijn aan de gemeenschap als geheel. De gemeente erkent dit en wil dergelijke ontmoetingen actief stimuleren en waar nodig faciliteren.

Cultuureducatie

Cultuureducatie werd eerder in deze nota al kort even aangestipt. Het houdt in dat kinderen en jongeren actief kennismaken met kunst en cultuur. Dat gaat verder dan alleen kijken of luisteren: ze creëren, beleven, gebruiken hun verbeeldingskracht, werken samen en denken na over wat ze doen en ervaren. Denk aan tekenen, theaterspel, zingen, samen een museum bezoeken, een voorstelling bekijken of een video maken. Cultuureducatie helpt kinderen en jongeren om zichzelf beter te begrijpen en zich in anderen te verplaatsen. Het draagt bij aan creativiteit, inlevingsvermogen en burgerschap.

De basis voor een leven lang plezier van kunst en cultuur begint bij een goede kennismaking met cultuur op jonge leeftijd. Cultuureducatie is niet alleen voor kinderen en jongeren van belang. Ook voor volwassenen speelt het een essentiële rol in persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling. Het biedt kansen om de eigen creativiteit te blijven voeden, nieuwe perspectieven te ontdekken en samen met anderen je blik te verbreden. Door actief deel te nemen aan kunstzinnige en culturele activiteiten, zoals schilderen, muziek maken, schrijven, theaterbezoek of het beleven van tentoonstellingen, word je uitgedaagd verbeeldingskracht in te zetten en jezelf opnieuw te spiegelen. De gemeente wil de actieve deelname aan cultuur dan ook verder stimuleren.

Cultuureducatie is verankerd in het onderwijs op De Jutter. Een beeldend voorbeeld hiervan is het vak “Vlielands” dat sinds een aantal jaren gegeven wordt. De verankering van de eigen cultuur is hiermee goed ingebed. De visie van De Jutter is niet voor niets ‘Van eilandkind tot wereldburger’, waarin de verbinding met zichzelf, de ander en de omgeving van belang is. Het onderwijs op het eiland werkt samen met allerlei partijen die bijdragen aan cultuureducatie. Stichting Into the Great Wide Open en stichting Muziekonderwijs Vlieland, welke muzieklessen verzorgd voor groep 5 tot en met groep 8, zijn hier mooie voorbeelden van. Maar ook de samenwerking met de bibliotheek speelt hier een belangrijke rol. Hoewel bewustzijn over de eigen eilander cultuur goed is ingebed, geldt dat nog niet altijd in even grote mate voor andere culturen, gebruiken en gewoonten. Met het onderwijs willen we onderzoeken hoe we ook deze kant van cultuureducatie verder vorm kunnen geven.

Cultuur verbindt

Samenwerking stimuleren

Onderlinge verbondenheid en effectieve samenwerking is de sleutel tot toekomstbestendige besturen. Die samenwerking kan zich richten op uiteenlopende onderdelen, van een gezamenlijke agenda tot het delen van kennis en netwerken. Om dit te stimuleren, faciliteert de gemeente ontmoetingen tussen verschillende besturen. Door samen een agenda op te stellen en gebruik te maken van elkaars expertise ontstaat meer slagkracht. Dat versterkt niet alleen de organisatiekracht, maar ook het onderlinge vertrouwen. De gemeente ondersteunt deze initiatieven actief en stelt De Vliestroom beschikbaar als centrale ontmoetingsplek voor overleg en afstemming. Ook willen we meer uitdragen hoe zeer we de inzet van vrijwilligers waarderen en hoe trots we op hen zijn.

De gemeente speelt een loketfunctie als het gaat om het inschakelen van externe expertise, subsidies en/of fondsen en interessante (kennis)netwerken. Initiatieven vanuit de samenleving geven energie en moeten worden omarmd. De gemeente kan een brug zijn naar het samenbrengen en verder brengen van initiatieven. De provincie Fryslân heeft in de afgelopen twee jaar geïnvesteerd in het Netwerk ter ondersteuning van Mienskipsinitiatieven. De Waddeneilanden waren een pilotgebied voor dit project en dat heeft geleid tot veel meer verbondenheid tussen de partijen die dergelijke initiatieven vanuit de samenleving verder kunnen helpen. Partijen die hierbij betrokken zijn, zijn Streekwurk, Dorpswurk, Keunstwurk en Sport Fryslân.

Een van de eindproducten van dit project is [Stipe.frl](https://stipe.frl). Een platform dat ondersteuning biedt aan initiatieven op het gebied van planvorming, financiën, monitoring en ondernemerschap. Dit adviesloket van [Keunstwurk](#) wordt eind 2025 gelanceerd.

Hoe kunnen we vrijwilligers ondersteunen en faciliteren?

Inzetten op het versterken van kennis en expertise voor vrijwillige besturen, of vrijwilligers in het algemeen, is van groot belang. Het motiveert en draagt daarmee bij aan de continuïteit van stichtingen en verenigingen. De toename van administratieve rompslomp en complexere wet- en regelgeving, denk aan de privacywetgeving en UBO-registratie, maken het steeds minder aantrekkelijk voor potentiële bestuursleden om daadwerkelijk in een bestuur te gaan zitten. Met het culturele veld gaan we onderzoeken waar precies expertise gewenst is en hoe we kunnen helpen deze expertise te versterken. We kunnen hierop inzetten door het faciliteren van trainingen of door samenwerkingen tussen organisaties te bevorderen.

Evenementen

Het is van belang om evenementen als specifiek onderdeel van cultuur apart uit te lichten in deze nota. Evenementen spelen een belangrijke rol in het versterken van een leefbare, levendige en saamhorige samenleving. Het brengt inwoners samen, het bevordert nieuwe ontmoetingen en het brengt mensen in beweging. Het zorgt voor herkenning en waardering van het eiland en het zet Vlieland letterlijk in de spotlights.

In een kleine gemeenschap als de onze zijn evenementen niet meer weg te denken. Van de jaarlijkse reddingbootdag van de KNRM, de braderieën in de zomer, de hardloopevents en de meibrand; evenementen spelen een belangrijke rol in onze samenleving. Ze geven ons een gevoel van trots en dragen bij aan het versterken van onze identiteit. Ook kunnen evenementen veel positieve aandacht genereren bij onze bezoekers, waardoor ze ook voor de lokale economie belangrijk zijn.

Eilanders houden van tradities en grijpen gebeurtenissen graag aan voor een feestje. Tradities zijn vaak geladen met symboliek en herinneringen. Ze verbinden mensen met het verleden, met elkaar én met de plek waar ze wonen. Opkleden, Koningsdag en de oudejaarsviering zijn hiervan mooie voorbeelden. Tradities geven structuur, iets om naar uit te kijken, en het maakt Vlieland Vlieland.

Maar niet alleen traditionele evenementen zijn belangrijk voor de gemeenschap. Nieuwe evenementen houden een gemeenschap in beweging. Ze brengen culturen samen en brengen een verrijking van kennis en creativiteit. Ze zorgen voor afwisseling, spreken verschillende groepen mensen aan en geven ruimte aan nieuwe ideeën. En wie weet ontstaat er uit één van die nieuwe ideeën wel weer een nieuwe traditie.

De huidige variatie aan evenementen, van kleinschalig tot groots, gericht op zowel eilandbewoners als bezoekers, wordt door de inwoners positief ervaren. Juist die variatie biedt voor ieder wat wils en draagt bij aan de toegankelijkheid voor een breed publiek. Tegelijkertijd blijkt uit de participatie dat er een duidelijke voorkeur is om niet meer dan één grootschalig evenement op het eiland te faciliteren. Oftewel, voor één Into the Great Wide Open is voldoende draagvlak, maar jaarlijks meerdere grote evenementen op het eiland is niet gewenst. Kleinschalige initiatieven daarentegen worden juist aangemoedigd, zeker wanneer ze verspreid plaatsvinden gedurende het jaar. Zulke evenementen kunnen leiden tot het verlengen van het toeristisch seizoen. Ze versterken de eilandbeleving, wat bijdraagt aan het aantrekken van terugkerende bezoekers. Bij de herziening van de beleidsregels voor evenementen komt dat vaste aantal evenementen dan ook te vervallen. De focus komt te liggen op het stimuleren van (lokale) initiatieven, met aandacht voor spreiding in tijd en locatie. We verwachten dat deze aanpak de eventuele overlast beperkt en dat de kernwaarden van het eiland, rust en ruimte, hierbij gewaarborgd blijven.

Grip houden op de uitgaven

Subsidie voor klein en groot

Zoals uit bovenstaande is gebleken gebeurt er veel op het eiland. Vrijwel alle initiatieven en maatschappelijke projecten dragen bij aan het welzijn van de inwoners van het eiland en aan de lokale economie. Daarom wil de gemeente deze activiteiten stimuleren door middel van het verstrekken van subsidies. Daarbij is subsidie geen doel op zich, maar een middel om initiatieven te stimuleren of te behouden.

Met een aantal organisaties heeft de gemeente meerjarige afspraken over subsidie. Bij de meeste gaat het om een kleine bijdrage in de vorm van een jaarlijkse bijdrage. Denk hierbij aan verenigingen of stichtingen die zorgen voor de sinterklaasintoct en de speeltuinen. Of aan de fanfare, de stichting muziek onderwijs, de Oranjevereniging en de seniorenvereniging. Zonder een bijdrage van de gemeente hebben deze eilander organisaties niet genoeg financiële middelen om hun activiteiten te organiseren. De organisaties ontvangen de subsidie op een zeer laagdrempelige manier. Ze worden door de gemeente hier jaarlijks over benaderd en hoeven slechts periodiek verantwoording af te leggen over de ontvangen subsidie.

De gemeente ondersteunt ook een aantal grotere organisaties met subsidie, waarbij prestatieafspraken worden gemaakt. Het gaat om instellingen zoals Museum Tromp's Huys, Into the Great Wide Open, Natuureducatiecentrum De Lepelaar, de bibliotheek en de Nicolaaskerk. Met het Bunkermuseum zijn er momenteel afspraken die lopen tot het einde van 2025.

Deze organisaties ontvangen een aanzienlijk hogere subsidie dan eerdergenoemde kleinere initiatieven. Daarom wordt van hen verwacht dat zij jaarlijks verantwoording afleggen via een jaarverslag en een jaarrekening. Net als bij andere gesubsidieerde partijen geldt: subsidie is geen doel op zich. De gemeente verstrekt deze financiële ondersteuning omdat zij het belangrijk vindt dat de activiteiten van deze organisaties behouden blijven. En opdat er voldoende ruimte is voor vernieuwing en ontwikkeling. Wanneer organisaties erin slagen om via andere bronnen inkomsten te genereren, zoals via entreegelden of aanvullende subsidies, en daarmee aantonen dat gemeentelijke steun niet langer noodzakelijk is, zal de gemeente de subsidie heroverwegen en eventueel verlagen of stopzetten. Tegelijkertijd is de gemeente bereid om de subsidie te indexeren voor organisaties die structureel te maken hebben met stijgende kosten en waarbij het aantrekken van extra middelen niet haalbaar blijkt.

Afwegingskader subsidies

Om te bepalen wie of welke organisaties in aanmerking komen voor gemeentelijke subsidie is een zorgvuldige afweging essentieel. Een helder afwegingskader draagt bij aan een transparante, eerlijke en doelgerichte beoordeling van aanvragen. Hoewel elk initiatief uniek is en er weinig sprake is van vergelijkbare projecten, biedt dit kader een gemeenschappelijke basis voor besluitvorming.

Een subsidieaanvraag moet in ieder geval voldoen aan de volgende criteria:

1. **Beleidsmatige aansluiting**
Het initiatief moet aantoonbaar bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelen. Deze bijdrage mag breed worden geïnterpreteerd, zolang er een duidelijke relatie is met het gemeentelijk belang.
2. **Maatschappelijke meerwaarde**
Het project moet bijdragen aan ten minste één van de volgende aspecten:
 - sociale cohesie op het eiland
 - (cultuur)educatie
 - versterking van de lokale economie
3. **Financiële onderbouwing**
De begroting voor de voorgestelde activiteiten moet realistisch zijn. Dit betekent dat inkomsten en uitgaven passend zijn en in balans.
4. **Lokale samenwerking**
Als het initiatief afkomstig is van buiten het eiland, moet er sprake zijn van samenwerking met lokale partners op het eiland. Dit waarborgt het draagvlak van het project in de lokale gemeenschap.

Speerpunten

Uit bovenstaand beleid zijn onderstaande speerpunten te destilleren die de komende periode als leidraad gelden vanuit de gemeente:

- We faciliteren jaarlijks minimaal twee workshops voor vrijwilligers en (vrijwillige) besturen om de professionalisering en ondersteuning goed vorm te geven.
- We versterken de loket functie van de gemeente om initiatieven die (professionele of financiële) ondersteuning nodig hebben verder te helpen of te verwijzen naar de juiste platforms en/of organisaties
- We bekostigen en stimuleren de bibliotheek als ontmoetingsplek voor onder andere anderstaligen, door gerichte activiteiten voor deze doelgroep, met behulp van concrete jaarplannen
- We verstevigen de activiteiten in Boswijk en breiden deze uit door frequent met gebruikers in gesprek te gaan
- We onderzoeken samen met het onderwijs op het eiland hoe we cultuureducatie breder kunnen in zetten
- We stimuleren actieve deelname aan activiteiten door drempels weg te nemen als het gaat om betaalbaarheid en bereikbaarheid. Denk hierbij aan fondsen als het jeugdfonds Sport & Cultuur
- We dragen meer waardering uit voor vrijwilligers en vrijwillige besturen
- We nemen actief deel aan de pilot Netwerk ter ondersteuning van Mienshipsinitiatieven
- We onderzoeken met het culturele veld waar expertise gewenst is bij de besturen van stichtingen, verenigingen en coöperaties en gaan daarop vervolgens mee aan de slag om de continuïteit te waarborgen
- We stimuleren lokale evenementen door regeldruk te verminderen en te faciliteren bij vergunningsaanvragen
- We laten het vaste aantal voor evenementen vervallen bij de herziening van de beleidsregels voor evenementen en hebben oog voor spreiding van evenementen in tijd en locatie
- We sluiten (nieuwe) subsidieovereenkomsten af met de grotere organisaties met daarin prestatieafspraken
- We maken indexatie van de subsidies onder voorwaarden mogelijk
- We vernieuwen de subsidieverordening uiterlijk in 2026 en verwerken daarin het afwegingskader voor (cultuur) subsidies

